

Rättsutredning om länsstyrelsens möjlighet att genom föreskrift begränsa deltagande i allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Rättslig slutsats

Länsstyrelsens bemyndigande innebär att länsstyrelsen kan såväl helt förbjuda allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som begränsa antalet deltagande i samtliga allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, oavsett om dessa hålls med sittande publik med minst en meters avstånd eller på ett serveringsställe som omfattas av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Samtliga beslut om föreskrifter ska grunda sig på att det är nödvändigt med begränsningar för att motverka epidemi och därmed gälla endast så länge som det är nödvändigt med hänsyn till smittspridningen.

Motivering

Bestämmelserna i smittskyddslagen (2004:168) om allmänfarliga och samhällsfarliga sjukdomar ska numera tillämpas på det nya coronaviruset (covid-19) som således omfattas av begreppet epidemi. I 2 kap 15 § ordningslagen (OL) anges att länsstyrelse får, efter bemyndigande från regeringen, i fråga om länet eller del därav föreskriva att allmänna sammankomster och att offentliga tillställningar inte får hållas om förbudet är nödvändigt för att motverka epidemi.

I 3 § förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617), nedan 1993-års förordning, finns ett sådant bemyndigande bl.a. för länsstyrelser att meddela lokala ordningsföreskrifter enligt ordningslagen.

I 2 § förordning (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar finns en hänvisning till 1993-års förordning. I hänvisningen anges att länsstyrelsen kan med stöd av 3 § i 1993-års förordning meddela föreskrifter om förbud mot att inom länet eller en del av det hålla allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar med färre deltagare än som anges i 1 §, om det är nödvändigt för att motverka epidemi.

Detta innebär att länsstyrelsen får begränsa allmänna sammankomster och offentliga tillställningar om det är nödvändigt för att motverka en epidemi. Länsstyrelsen får också förbjuda allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. När det gäller frågan om länsstyrelsen får begränsa deltagarantalet har regeringen genom hänvisningen från förbudsförordningen till 1993-års förordning förtydligat att så får göras. Det innebär att en länsstyrelse får besluta om färre antal deltagare. I § förbudsförordningen innehåller tre olika begränsningar i rätten att anordna allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar.

1. Huvudregeln är max 50 deltagare.
2. Det första undantaget gäller för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar under förutsättning att var och en av deltagarna anvisas en sittplats med minst en meters avstånd till andra deltagare och det även i övrigt skapas förutsättningar för deltagarna att hålla det avståndet till varandra vid sammankomsten eller tillställningen. Två deltagare som är i sällskap med varandra får anvisas sittplatser närmare än en meter från varandra. med sittande gäster, här är deltagartaket satt till 300 deltagare.
3. Det andra undantaget gäller för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som hålls på sådana serveringsställen som omfattas av den nya lagen om smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

I 2 § förbudsförordningen finns ett tydliggörande om att länsstyrelsen kan meddela föreskrifter om förbud mot att inom länet eller en del av det hålla allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar med färre deltagare än som anges i 1 §, om det är nödvändigt för att motverka epidemi.

I [promemorian](#) med förslag till ändringen till 300 deltagare för sittande gäster m.m. finns i avsnitt 3 en redogörelse för länsstyrelsens mandat när det gäller allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. I avsnitt 4.1 och 4.2 (som behandlar sittande och serveringsställen) finns ingen hänvisning till länsstyrelsens mandat att begränsa deltagarantal.

Länsstyrelsens föreskrifter om begränsningen till 50 deltagare oavsett plats och sammanhang är fattat med stöd av mandatet i ordningslagen, förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (jfr förbudsförordningen). Eftersom hänvisningen till 1993-års förordning och förtydligandet i förbudsförordningen gäller deltagarantal i hela 1 § förbudsförordningen omfattar mandatet samtliga tre stycken. Länsstyrelsen bedömer att detta innebär att myndigheten har ett mandat att reglera antalet deltagare i samtliga tre fall, både vad gäller huvudregeln om max 50 deltagare och för de två undantagen för sittande publik med max 300 deltagare samt för deltagare i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som hålls på ett serveringsställe. Vad som framförs i den ovannämnda promemorian föranleder ingen annan bedömning. Samtliga

beslut om föreskrifter ska grunda sig på att det är nödvändigt med begränsningar för att motverka en epidemi.

Lag- och förordningstext:

Ordningslag (1993:1617)

2 kap. 15 §

Regeringen får föreskriva att allmänna sammankomster och offentliga tillställningar inte får hållas inom ett visst område, om förbudet är nödvändigt med hänsyn till att Sverige är i krig eller krigsfara eller för att motverka epidemi eller för att förebygga eller bekämpa epizooti enligt epizootilagen (1999:657).

Efter regeringens bemyndigande får en länsstyrelse i fråga om länet eller del därav föreskriva att allmänna sammankomster inte får hållas, om förbudet är nödvändigt för att motverka epidemi eller förebygga eller bekämpa epizooti enligt epizootilagen (1999:657), och att offentliga tillställningar inte får hållas, om förbudet är nödvändigt med hänsyn till att Sverige är i krig eller krigsfara eller för att motverka epidemi eller förebygga och bekämpa epizooti enligt epizootilagen (1999:657).

Föreskrifter enligt andra stycket skall, såvitt avser epizooti, föregås av samråd med Statens jordbruksverk. Lag (2005:103).

Förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617)

3 §

En länsstyrelse får föreskriva att allmänna sammankomster och offentliga tillställningar inte får hållas inom länet eller del av detta, om det är nödvändigt för att motverka epidemi eller för att förebygga eller bekämpa epizooti enligt epizootilagen (1999:657).

I 2 kap. 15 § ordningslagen (1993:1617) finns en bestämmelse om samråd med Statens jordbruksverk. Förordning (2011:440).

Förordning (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

1 §

Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än 50 deltagare får tills vidare inte hållas inom Sverige.

Förbudet gäller inte allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med högst 300 deltagare, om var och en av deltagarna anvisas en sittplats med minst en meters avstånd till andra deltagare och det även i övrigt skapas förutsättningar för deltagarna att hålla det avståndet till varandra vid sammankomsten eller tillställningen. Två deltagare som är i sällskap med varandra får anvisas sittplatser närmare än en meter från varandra.

Förbudet gäller inte heller allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, med undantag för danstillställningar, som hålls på sådana serveringsställen som omfattas av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Förordning (2020:848).

2 §

En länsstyrelse kan med stöd av 3 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617) meddela föreskrifter om förbud mot att inom länet eller en del av det hålla allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar med färre deltagare än som anges i 1 §, om det är nödvändigt för att motverka epidemi. Förordning (2020:162).